

"המנדט הירוק" -

דו"ח "אדם טבע ודין" ו"מגמה ירוקה" המנתח את עמדות המפלגות המתמודדות לכנסת ה-17 בענייני איכות הסביבה

פתח דבר

אנו נמצאים בעיצומה של מערכת בחירות כלליות לכנסת ולממשלה, תקופה שבה המועמדים מציגים את עמדותיהם בנושאים השונים שעל סדר היום. הנושא המדיני-בטחוני והנושא הכלכלי-חברתי זוכים לעמוד במרכז הדיון הציבורי בכל מערכת בחירות, בעוד שהנושא הסביבתי נדחק לקרן-זווית ואינו מקבל את החשיבות הראויה לו.

'אדם טבע ודין' ו'מגמה ירוקה' רואות בנושא הסביבתי חלק בלתי נפרד מהדיון הכלכלי-חברתי. בשנים האחרונות, בעקבות פרסום דו"ח העוני הסביבתי, נחשף הקשר הישיר שבין אוכלוסיות מוחלשות לבין מפגעים סביבתיים. על כן, ראוי כי עמדות המפלגות בנושאי ההגנה על הסביבה ובריאות הציבור יעלו גם הן על סדר היום.

מטרת הדו"ח היא להציג בפני הציבור את עמדות המפלגות השונות בנושאים חשובים הנמצאים על סדר היום הסביבתי. בפני כל המפלגות הוצג שאלון העוסק בנושאים כמו זיהום אוויר, פסולת ומחזור, שימור אנרגיה, תכנון ובניה ובעיית השטחים הפתוחים. השאלון נשלח לכל ראשי המפלגות בתאריך 15.2.2006, והם נתבקשו להשיבו בתוך שבועיים. כמעט כל המפלגות השיבו לשאלון באופן ענייני ומפורט וניכר, כי הנושאים שהוצגו בשאלון נידונו ברצינות רבה.

יו"ר מפלגת קדימה, מר אהוד אולמרט, בחר להתעלם מן השאלון, על אף פניות חוזרות ונשנות לאנשי לשכתו, דובריו ויועציו האישיים. כמועמד לראשות הממשלה, ראוי כי ינהג בשקיפות הנדרשת ויחשוף את עמדותיו בנושאים האמורים לציבור הבוחרים.

בעניין זה, נציין כי דובר מפלגת ש"ס השיב לשאלון אך סרב להתחייב ולחתום על תשובותיו בשם מפלגת ש"ס. על כן, בחרנו שלא להציג את תשובותיו האישיות ובדו"ח זה מוצגת התייחסות מסוימת לעמדות המפלגה כפי שהן ידועות לנו מהתנהלותה בקדנציה האחרונה. אנו מקווים כי המידע המוצג בדו"ח זה ישרת את הציבור ויתן בידיו מידע סביבתי חשוב בבואו לקלפי ביום הבחירות.

אז מי אמר מה? - ניתוח השאלות הבולטות מתוך השאלון שנשלח

1. תמיכה בהצעת חוק איסור גביית תשלום בכניסה לפארקים ציבוריים

עד לשנים האחרונות, במדינת ישראל כמו ביתר מדינות העולם, נהוג היה שפארקים ציבוריים מהווים חלק בלתי נפרד מהמרחב הפתוח לשימושו החופשי של כל אדם. כמו שעיריות דוגמת ניו-יורק, לונדון, אמסטרדם וכד' לא תעלנה בדעתן להתחיל לגבות תשלום כניסה אל פארקים ציבוריים שבתחומן, כך גם במדינת ישראל נהוג היה שפארקים מהווים מקום מפגש ונופש לכל אדם אשר מבקש ליהנות מהזכות הבסיסית של מדשאות ירוקות, שבילי אופניים, אוויר נקי וכד'. לפני מס' שנים, קבעה עיריית רעננה תקדים בקנה מידה עולמי, כאשר החליטה לסגור את הפארק שבתחומה לכל מי שאינו תושב עירה. חשוב לציין: עד למקרה התקדימי של "פארק רעננה", נחשב הבילוי בפארק הציבורי לבילוי עממי, אליו מתקבצות משפחות בעיקר בשבתות וחגים, ללא כל הבחנה סוציו-אקונומית או חברתית. סגירת פארק ציבורי בפני מי שידו אינה משגת לממן את כניסת ילדיו לפארק פוגעת בראש ובראשונה בכבודו כאדם. בתוך כך היא מהווה פגיעה חברתית קשה ותורמת להעצמת הפערים בין מי שהפרוטה מצויה בכיסו לבין מי שאין לו. אבל, הפגיעה מתבטאת גם בזכותו של כל אדם לנוע באופן חופשי במרחב הציבורי הפתוח וכן בזכותו הבסיסית של כל אדם ליהנות מסביבה נאותה, משיבה על מדשאות הפארק הציבורי, באופן חופשי ומבלי להיתקל במחסום בדמות שער כניסה בתשלום.

מטרת הצעת חוק איסור גביית תשלום בכניסה לפארקים ציבוריים היא להחזיר עטרה ליושנה ולהסדיר באופן חוקי את הנוהג שמאז ומתמיד ועד להחלטת עיריית רעננה היה ברור במדינת ישראל ולפיו – אין לגבות דמי כניסה אל פארקים עירוניים.

אשר על כן נבקש לדעת:

האם הנך מתחייב כיו"ר המפלגה, כי לאחר הבחירות לכנסת ולממשלה תפעל, במסגרת תפקידך, לקידום הצעת חוק איסור גביית תשלום בכניסה לפארקים ציבוריים?

תשובה	המפלגה
אין תשובה	קדימה
"תמיכה בהצעת חוק איסור גביית תשלום בכניסה לפארקים ציבוריים- פארקים ציבוריים כשם כן הם, נכס ומשאב של הציבור. לפיכך, הנני מתחייב לקדם הצעת חוק האוסרת גביית תשלום בכניסה לפארקים ציבוריים."	עבודה
"מציע: לקבוע כי ההחלטה בעניין גביית תשלום בכניסה לפרקים עירוניים תהיה בסמכות הרשות המקומית. תאסר אפליה בעניין זה בין תושבי אותה רשות לבין מי שאינם תושבים."	ליכוד
"מתחייב"	ישראל ביתנו
"מתחייב"	מרצ
"מתחייב"	דגל התורה- יהדות התורה

תפנית	"מתחייב"
חץ	"אינני מתחייב"
הירוקים	"מתחייב"
רע"מ-תע"ל	"מתחייב"
חד"ש	"מתחייב. הנושא יזכה לקדימות בפעילותנו."

כדאי לשים לב –

ומי מתנגד להצעת חוק חשובה וחברתית זו? **מפלגת חץ**. יו"ר מפלגת חץ, ח"כ אברהם פורז, התבטא לא אחת נגד כניסה חופשית של תושבי מדינת ישראל לשטחים הפתוחים באשר הם. בכנס 'כח סביבתי' לשנת 2004, אמר בנאומו דברים ברורים כנגד הצורך בהגנה על השטחים הפתוחים וטען, כי מדינת ישראל קטנה ומי שרוצה ליהנות ממרחבים ומשטחים פתוחים, שישע לחו"ל. המדובר בנושא חברתי מן המעלה הראשונה. סגירת פארקים עירוניים בפני מי שידו אינה משגת לשלם דמי כניסה, מהווה צעד נוסף בדרך לחיזוק העוני הסביבתי.

תמיכתו של יו"ר **מפלגת העבודה**, ח"כ עמיר פרץ, חשובה ומעידה על רגישות חברתית. עם זאת, עמדה זו נוגדת את עמדתו של שר הפנים דאז, אופיר פז- פינס, שותפו לסיעה, כפי שבאה לידי ביטוי בתשובתו לעתירה שהגישה 'אדם טבע ודין' בעניין גביית תשלום בכניסה לחופי הרחצה. השר דאז אופיר פז-פינס טען, כי ניתן לחייב את הציבור בדמי כניסה לחופי הרחצה המוכרזים. החלטה שבגינה הנפגעים העיקריים הם השכבות המוחלשות.

בעניין זה, עמדת **מפלגת הליכוד** מציבה מכשול בפני רשויות מקומיות החפצות בגביית דמי כניסה, אך היא איננה נותנת מענה מלא לבעיה החברתית שתופעה זו יוצרת.

2. תמיכה בהצעת חוק לשימור הרי ירושלים

העיר ירושלים מאוימת תדיר ע"י תכניות הרחבה לבניה ממערב לה, על הרי ירושלים היקרים לכל הציבור בארץ, ואשר חשיבותם רבה עבור הדורות הבאים. לבניה על הרי ירושלים עלולה להיות השפעה סביבתית הרסנית. כל הרחבה בכיוון מערב לעיר תבוא בהכרח על חשבון שטחים פתוחים בעלי ערכיות עליונה, מהחשובים והיפים שיש למדינת ישראל. שטחים אלו הוכרו כבעלי חשיבות עליונה הן בתחום ערכי הטבע והנוף והן בתחום מורשת ישראל והעבר הרחוק יותר. למרחב הרי ירושלים תכונות אקולוגיות, מורשת היסטורית, צומח וחי שבחשיבותן אין להן ערוך ואין להן תחליף. בנייה באזורים אלה תהא בכייה לדורות.

להרחבת העיר מערבה השלכה שלילית נוספת – מבחינה סוציו-אקונומית. ההשפעה של הקמת עשרות אלפי יחידות דיור ואזורי תעסוקה נרחבים כפי שמתוכנן היום, תגרום להגירה של האוכלוסייה החזקה שעוד נותרה בעיר וכך תביא להידרדרות מהירה ובלתי הפיכה של העיר הקיימת. מטרת הצעת חוק לשימור הרי ירושלים היא להבטיח את שמירת דמותם ונופם של הרי ירושלים כנכס לאומי שיש לשומרו גם בעתיד. הפתרון לכך הוא לא איסור מוחלט על הפיתוח

בהרי ירושלים, אלא הגבלתו לאורך זמן באמצעות קביעת גבול עליון לכך בחקיקה הראשית, אשר מוסדות התכנון יהיו כפופים לו, ובכך תובטח שמירת נוף ייחודי זה כיום ובעתיד. אשר על כן, נבקש לדעת:

האם הנך מתחייב כיו"ר המפלגה, כי לאחר הבחירות לכנסת ולממשלה תפעל, במסגרת תפקידך, לקידום הצעת חוק לשימור הרי ירושלים?

תשובה	המפלגה
קדימה	אין תשובה
עבודה	"הנני מתחייב לפעול לכך שהשימוש במשאבי הסביבה ייעשה תוך הקפדה על חלוקת משאבים צודקת ושמירת צורכי הדורות הבאים. הנני מתחייב כי החייאת מרכזים העירוניים תועדף על פני בניית יישובים חדשים ושכונות מבודדות."
ליכוד	"מתחייב"
ישראל ביתנו	"הנני מתחייב. ח"כ יורי שטרן הנו היוזם של הצעת חוק זו"
מרצ	"אני מתנגד בתוקף לתכנית ספדי ורואה בה פגיעה קשה בירושלים עצמה, ולא רק בהרים שסביב לה."
דגל התורה- יהדות התורה	"מתחייב"
תפנית	"מתחייב"
חץ	"אינני מתחייב"
הירוקים	"מתחייב"
רע"מ-תע"ל	"מתחייב"
חד"ש	"מתחייב"

נדאי לשים לב –

בעניין זה, נציג את עמדתו ואת מהלכיו של יו"ר "קדימה" ומ"מ ראש הממשלה **אהוד אולמרט**, הידועות עוד מתקופת כהונתו כראש עריית ירושלים, על אף התחמקותו ממענה לשאלון זה: בתקופתו כראש עיר, החלו להירקם הפעולות לשם סיפוח השטחים שממערב לירושלים אל העיר, ככל הנראה, בכדי שניתן יהיה לממש את התכנית בהמשך. כראש עיר, תמך אולמרט בהמלצות דו"ח ועדת קוברסקי אשר עסק בסיפוח של עשרות אלפי דונמים לעיר ממערבה לה. בתוך כך, מסיבות שונות ומגוונות, החלה נהירה של הציבור, בעיקר אוכלוסיה חזקה, מהעיר ירושלים אל יישובים סביב לה כדוגמת מבשרת ציון. נראה כי כמענה להגירה שלילית זו, החליט אולמרט לספח שטחים ממערב לעיר.

בכך, זנח למעשה את העיר ואת הטיפול בתושביה "הרגילים" קשי היום, ומיקד את מאמציו בדאגה לקבוצות האוכלוסייה החזקות שעוד נותרו בעיר וככל הנראה, יברחו ממנה אל עבר תכנית ספדי.

בראיון שנערך במוסף השבת של ידיעות אחרונות, מיום 10.3.06, השיב אולמרט לעיתונאי נחום ברנע בעניין זה: "אני מתכוון לפעול להגדלת שיטחה של ירושלים על-פי תכנית ספדי". עמדה זו תוביל להאצת תהליך המתת העיר ירושלים, ותזכה את מובילה בתואר- מי שהרס את אחד מאזורי החיץ היפים ביותר בארץ - הרי יהודה.

3. תמיכה בהצעת חוק הקמת רשות לאומית לשימור אנרגיה

הרשות לשירותים ציבוריים - חשמל הוקמה במסגרת חוק משק החשמל, התשנ"ו-1996 אשר נועד להסדיר את פעולת משק החשמל על כל היבטיו למין ייצור החשמל, הולכתו, הספקתו וחלוקתו לצרכנים וכן סחר בחשמל, ובייחוד לקראת הפרטה אפשרית במשק זה.

מטרת הצעת החוק, במסגרת תיקון לחוק משק החשמל, הינה לתת לרשות החשמל את הכלים ואת המחויבות לעודד שימוש מושכל וחסכון בחשמל, כך שיביאו להקטנת הביקושים לחשמל, מבלי לפגוע ברמת החיים הנאותה במדינה, ואף לשפרה. הצורך בניהול הביקושים וייעול השימוש בחשמל, מהווה גורם משמעותי במדיניות משק החשמל בארה"ב ואירופה מזה שנים. לאחרונה, עלה הנושא כמסקנה ראשונה במעלה במסגרת תכנית האב למשק האנרגיה שהוכנה לבקשת משרד התשתיות.

הטיפול בנושא זה דורש מקצועיות, עצמאות ויכולת פיקוח על ייצור החשמל, הולכתו וחלוקתו אותו מקיימת הרשות בהתאם לחוק משק החשמל; על כן הרשות הינה הגוף המתאים ביותר לקדם ולעודד את החיסכון והשימוש המושכל בחשמל במשק, במקום להסתמך על פעילות משרד התשתיות אשר מקדם נושאים שתכליתם הפוכה בדיוק מטבע הדברים.

לאור האמור לעיל, נבקש לדעת:

האם הנך מתחייב כיו"ר המפלגה, כי לאחר הבחירות לכנסת ולממשלה תפעל, במסגרת תפקידך, לקידום הצעת חוק הקמת רשות לאומית לשימור אנרגיה ולאישורה בכנסת?

המפלגה	תשובה
קדימה	אין תשובה
עבודה	"תמיכה בהצעת חוק הקמת רשות לאומית לשימור אנרגיה-הנני תומך בצורך לעודד שימוש מושכל באנרגיה וכן בהקצאת תקציבים למחקר, פיתוח והפקת אנרגיה סולרית, אנרגיה מהרוח ואנרגיה מאשפה. הנני תומך בהגברת הפעילות הממשלתית למען שימוש מושכל באנרגיה ומציאת אלטרנטיבות לשימוש בחשמל."
ליכוד	"מתחייב"
ישראל ביתנו	"אינני מתחייב כי לא מאמין בפתרון בירוקרטי"
מרצ	"אינני מכיר את פרטי הצעת החוק אך אני בהחלט תומך ברוח ההצעה."
דגל התורה- יהדות התורה	"מתחייב"
תפנית	"מתחייב"
חץ	"אינני מתחייב"
הירוקים	"מתחייב"

רע"מ-תע"ל	"מתחייב"
חד"ש	"מתחייב"

מדאי לשים לב –

מי לא תומך בהקמת רשות לאומית לשימור אנרגיה? **מפלגת חץ**, מפלגה המונעת מתוך אידאולוגיה קפיטליסטית. עקב כך, אינה נותנת את המשקל הראוי לצורך בהתערבות סטטוטורית במשק האנרגיה לשם חסכון ושימור אנרגיה. מדיניות שימור אנרגיה הינה השקעה לטווח ארוך, אותה צריכה להוביל רשות שימור אנרגיה. מדיניות שמטרתה היא להפחית את הגידול הניכר בביקושים לחשמל, ולאפשר לציבור ליהנות מאותה רמת חיים בפחות זיהום אוויר ובפחות תחנות כוח שאינן מוסיפות לנופי ארצנו, לשטחיו הפתוחים ולתלות ביבוא דלקים.

לצורך השגת יעדים אלה יש חשיבות עליונה בהקמת רשות בלתי תלויה שאינה מושפעת משיקולים זרים או מלחצים פוליטיים. רק רשות עצמאית תוכל לפעול בנחישות למען האינטרס הציבורי.

ומפלגת **ישראל ביתנו**. הטענה כי מדובר בפתרון בירוקרטי תמוהה, שכן ברוב המקומות בעולם בו ננקטת מדיניות לשימור אנרגיה, הדבר נעשה באמצעות רשות עצמאית במבנה זה או אחר, והקמתה היא דווקא תנאי להובלתה היעילה (והבלתי בירוקרטית) של מדיניות נחושה לשימור ולחיסכון באנרגיה. על כן, ראוי כי מפלגת ישראל בתינו תבחן מחדש את עמדתה בעניין זה.

אשר ל**מפלגת העבודה**, כפי שניתן לראות אין תמיכה מפורשת בהקמתה של רשות שימור אנרגיה, ובמקום זה, תשובתה מערבת שימור אנרגיה (חיסכון והתייעלות להפחתת העלייה בביקושים) בנושאים אחרים של הפקת אנרגיה ממקורות מתחדשים ונקיים (רוח, אשפה וכו'). אין די בהצהרה על תמיכה ערטילאית בקידום נושאים. כדי לקדם נדרשת התמיכה בכלים אופרטיביים, ורשות לשימור אנרגיה היא כלי כזה. נשאלה השאלה מדוע לא נותנת מפלגת העבודה את תמיכתה המפורשת לכלי חשוב אשר יביא לקידום מעשי של הנושא? והאם מפלגת העבודה אינה מושפעת מלחצים של גופים בעלי כח.

4. ביטול הועדה לתשתיות לאומיות

ביטול הועדה לתשתיות לאומיות, אם באופן מוחלט ואם באמצעות הפיכתה לוועדת משנה של המועצה הארצית לתכנון ולבניה.

הועדה לתשתיות לאומיות הוקמה בחוק ההסדרים של שנת 2002 ומאז זכתה לביקורת קשה של מתכננים, גופי איכות סביבה, ואף של בג"ץ, שבפסק דין שניתן ע"י תשעה שופטים המליץ לכנסת לדון מחדש בהסדרי החוק הקיימים בנוגע לוועדה זו. לוועדה זו ניתנו סמכויות מרחיקות לכת של התעלמות מכל החלטות מוסדות התכנון האחרים; היא אמורה לפעול לפי לוחות זמנים מקוצרים במיוחד, שלעיתים קרובות לא מאפשרים לבדוק את מלוא ההשפעות הסביבתיות המורכבות של הפרויקטים שהיא מאשרת; הרכבה הוא בלתי מאוזן, ובניגוד לגופי התכנון האחרים הוא כולל בעיקר נציגי ממשלה, תוך נציגות סמלית בלבד לנציגי הציבור ולשלטון המקומי. לכן מוצע לבטל את הועדה הזו, או להפוך אותה לאחת מועדות המשנה של המועצה הארצית לתכנון ולבניה, תוך ביטול לוחות הזמנים הקצרים מאד לפיהם היא עובדת והפיכת הרכבה למאוזן יותר. לאור האמור לעיל נבקש לדעת:

האם הנך מתחייב כיו"ר המפלגה, כי לאחר הבחירות לכנסת ולממשלה תפעל, במסגרת תפקידך, לבטול הוועדה לתשתיות לאומיות או להפכה לאחת בוועדות המשנה של המועצה הארצית לתכנון ולבניה?

המפלגה	תשובה
קדימה	אין תשובה
עבודה	"הוועדה לתשתיות לאומיות, שהוקמה מכח חוק ההסדרים לשנת 2002 הוקמה במטרה ראויה ביותר שהיא ייעול הטיפול בפרוייקטים של תשתיות לאומיות. יחד עם זאת, החקיקה טיפלה באופן שגוי בנושא כך שהביאה ליצירת כפילויות בעבודת מוסדות התכנון והקנתה לוועדה סמכויות-על, הביאה להעדר זמן ראוי לבחון תוכנית, להרכב בלתי מאוזן של נציגי ציבור ואיכות סביבה למול גורמים ממשלתיים. הנני מתחייב להפוך את הוועדה לאחת מוועדות המשנה של המועצה הארצית לתכנון ולבניה, תוך ביטול לוחות הזמנים הקצרים מאוד לפיהם היא עובדת והפיכת הרכבה למאוזן יותר."
ליכוד	"מוכן לבדיקה של הנושא ולמציאת נוסחה שבמסגרתה לא יפגע מעמדם של הטוענים נגד תכניות שיש בהן פגיעה בסביבה ומצד שני לא תגרם סחבת בלתי עניינית באישור פרוייקטים לאומיים או אזוריים חשובים."
ישראל ביתנו	"אינני מתחייב. הוועדה צריכה לפעול תוך התחשבות מלאה בשיקולים סביבתיים."
מרצ	"מרצ התנגדה להקמת הוועדה והיא ממשיכה בהתנגדותה זו וראו לעיל מצע מרצ בנושא תכנון."
דגל התורה- יהדות התורה	"מתחייב"
תפנית	"מתחייב"
חץ	"הנני מתחייב"
רע"מ-תע"ל	"מתחייב"
הירוקים	"מתחייב"
חד"ש	"מתחייב"

נדאי לשים לב –

הוועדה לתשתיות לאומיות (הות"ל) הינה ועדה הפוגעת בזכות הציבור לומר את דברו בהליכי תכנון דמוקרטיים, והיא מאפשרת ליזמים עתירי השפעה והון לרמוס בהליכי תכנון, "בשם החוק" את זכויות היסוד של הציבור. על רקע דברים אלה עמדתה השלילית של מפלגת **ישראל ביתנו** בולטת, והעדרה של עמדת מפלגת **קדימה** זועקת.

תשובת הליכוד הינה תשובה כללית ובלתי אופרטיבית והיא אינה מציעה בשלב הזה התייחסות סביבתית מעשית לנושא.

5. תמיכה בהצעת חוק אוויר נקי לישראל

זיהום האוויר בישראל מהווה את אחד המפגעים הסביבתיים החמורים ביותר המשפיעים על בריאות הציבור בארץ, על איכות חייו ועל סביבתו. זיהום אוויר הינו גורם ישיר לעודף תחלואה ואף לתמותה מוקדמת באזורים רבים בארץ. זיהום האוויר גורם עוד לנזקים בתשתיות, בחקלאות וכן לפגיעה, לעיתים בלתי הפיכה, במגוון הביולוגי ובמערכות אקולוגיות ייחודיות לישראל. אם ישוקללו נזקי זיהום האוויר לערכים כספיים ניתן יהיה להיווכח כי בעיית זיהום האוויר גורמת נזק כלכלי גדול ביותר למשק.

טיפול מקיף, יעיל ואינטגרטיבי בבעיית זיהום האוויר, כיום ובעתיד, מחייב התמודדות מערכתית ארוכת טווח ובמישורי פעולה רבים. הצעת חוק אוויר נקי לישראל, שמטרתה להסדיר את הטיפול בבעיית זיהום האוויר בישראל אושרה בקריאה ראשונה והיא תעלה להצבעה על אישור דין רציפות בוועדת שרים לענייני חקיקה לאחר בחירות 2006. אשר על כן, נבקש לדעת:

האם הנך מתחייב כיו"ר המפלגה, כי לאחר הבחירות לכנסת ולממשלה תפעל, במסגרת תפקידך, לאישורה של הצעת חוק אוויר נקי לישראל ולקידומה בכנסת?

המפלגה	תשובה
קדימה	אין תשובה
עבודה	"מתחייב לפעול לאישורה וקידומה של הצעת החוק"
ליכוד	"מתחייב"
ישראל ביתנו	"הנני מתחייב. ח"כ יורי שטרן הנו אחד מיוזמי החוק"
מרצ	"מתחייב. מרצ מחוייבת לנושא שמירה על אוויר נקי, בעיה שגורמת לא רק לירידה באיכות החיים כי אם גם למקרי מוות רבים בשנה, ולהוצאות גדולות על טיפול ובריאות. לכן מלבד התמיכה בהצעת החוק אנחנו נגיש גם הצעת חוק לחלוקה שווה של נטל הזיהום הסביבתי, שכן בעיות הסביבה הן בעינינו בעיות חברתיות, שמהן סובלות בעיקר השכבות החלשות. מעבר לכך נפעל לחקיקת חוק המעודד תעשיות ידידותיות לסביבה."
דגל התורה- יהדות התורה	"מתחייב"
תפנית	"מתחייב"
חץ	"מתחייב"
הירוקים	"מתחייב"
רע"מ תע"ל	"מתחייב"
חד"ש	"מתחייב. הנושא יזכה לקדימות בפעילותינו"

נדאי לשים לב –

תמיכה חיובית ואחידה של כל המפלגות מחייבת לכאורה הליכי חקיקה מהירים עם כינונה של הכנסת ה-17. יחד עם זאת, אנו יודעים כי בפועל הליכי החקיקה עד לאישורה של הצעת החוק לקריאה ראשונה, ובהם אישור ועדת שרים לענייני חקיקה, היו קשים עד כדי מייגע. בנוסף,

המתנגדים המרכזיים לנוסח הצעת החוק עד כה, היו משרדי הממשלה הנוגעים בדבר. תשובות המפלגות בנושא מחייבות שינוי במצב דברים זה. ימים יגידו.

6. תמיכה בהרחבת חוק הפיקדון על מיכלי משקה בנפח 1.5 ליטר והגברת הנגישות להשבת

המיכלים

המטרות העומדות בבסיס חוק הפיקדון הן הפחתת כמויות הפסולת- הפחתת נפח ההטמנה, בשל מחסור בעתודות קרקע ועידוד מחזור פסולת בישראל, לשם חסכון במשאבים והפחתת כמויות הפסולת המיוצרות. במצב כיום, החוק מאפשר גביית פיקדון והחזרתו רק בעבור מיכלי משקה שנפחם קטן מ-1.5 ליטר, קיים קושי בהחזרת הבקבוקים וחנויות רבות מערימות קשיים בפני תושבים המבקשים ליישם את החוק ולקבל את כספי הפקדון. אין ספק שקיים מחסור בתשתיות איסוף ראויות, כגון מכונות אוטומטיות. גם חנויות שמסרבות לקבל חזרה בקבוקים ריקים משפיעות מאוד על שיעור האיסוף ועל המוטיבציה של הציבור להשקיע בהחזרת הבקבוקים. ללא תשתית איסוף רחבה ונגישה, אשר תקל על הציבור להחזיר בקבוקים, חוק הפיקדון לא יוכל להגשים את מטרותיו בצורה מלאה. בנוסף, יש לתקן את החוק באופן שיטיל את האחריות לאיסוף ומיחזור מיכלי המשקה על יצרני ויבואני המשקאות.

אשר על כן, נבקש לדעת:

האם הנך מתחייב כיו"ר המפלגה, כי לאחר הבחירות לכנסת ולממשלה תפעל, במסגרת תפקידך, לקידום ואישור הצעת החוק לתיקון חוק הפיקדון – הרחבה למיכלים של 1.5 ליטר, הטלת אחריות יצרן והגברת הנגישות להשבת הבקבוקים?

הנני מתחייב / אינני מתחייב

המפלגה	תשובה
קדימה	אין תשובה
עבודה	"הנני תומך בקידום מיחזור פסולת בישראל לשם שמירה על איכות הסביבה והקטנת נפח הפסולת. הנני מתחייב לפעול למען מיחזור מיכלי משקה בנפח 1.5 ליטרים באמצעות הצבת מתקני מיחזור בכל אזור מגורים והקצאת תקציב ממשלתי לשם איסוף המיכלים."
ליכוד	" הנני מתחייב, בכפוף להפקת לקחים שנצברו מהפעלת החוק עד כה"
ישראל ביתנו	"מתחייב"
מרצ	"הנני מתחייב. כידוע לכם, מרצ עמדה מאחרי הגשת הצעת החוק לתיקון חוק הפיקדון- הרחבה למיכלים של 1.5 ליטר, ואנחנו מחוייבים להמשיך ולקדם אותה."
דגל התורה- יהדות התורה	"מתחייב"
תפנית	"מתחייב"
חץ	"מתחייב"
הירוקים	"מתחייב"

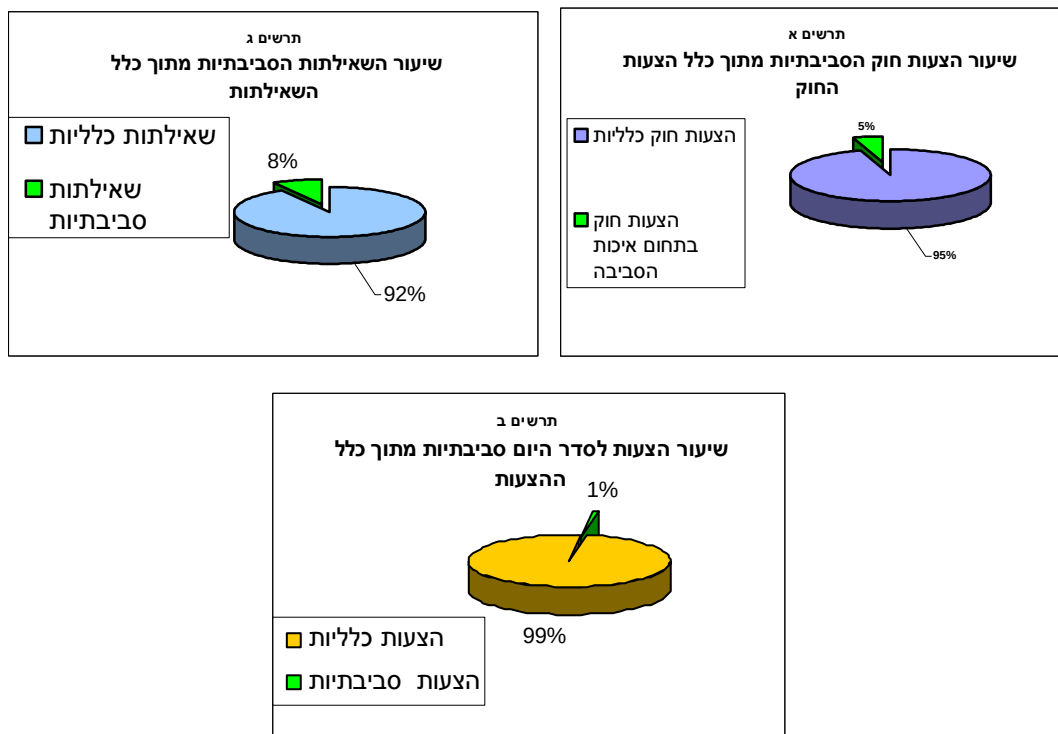
רע"מ-תע"ל	"מתחייב"
חד"ש	"מתחייב"

נדאי לשים לב –

במסגרת חוק הפיקדון, למעלה מ-900 מוסדות לימוד ברחבי הארץ הצליחו לממן טיולים שנתיים ופעילויות תרבות וחברה נוספות מכספי הפיקדון על-ידי איסוף מרוכז של בקבוקי משקה. בכך חוק הפיקדון, מעבר למטרותיו הסביבתיות, משרת גם מטרות חברתיות חשובות ביותר, בעיקר בקרב אוכלוסיות מוחלשות.

לאור האמור לעיל, תמונה במיוחד עמדתה של מפלגת ש"ס כמפלגה חברתית באשר לחוק הפיקדון: למרות שמפלגת ש"ס בחרה להתעלם משאלון זה, נציין כי לאורך הקדנציה האחרונה של הכנסת, בלטה המפלגה בהתנגדותה הנחרצת להרחבת חוק הפיקדון על מיכלי משקה בנפח של 1.5 ליטר. יתרה מזאת, פעלה המפלגה ובמיוחד ח"כ ניסים דהן, כחבר בוועדת הכלכלה, לבטול החוק הקיים. בכך שירת ח"כ ניסים דהן את האינטרסים של בעלי ההון (בעיקר יצרני המשקאות) המתנגדים לחוק.

מה הם עשו בשנים האחרונות בכנסת? סקירת העשייה הסביבתית בכנסת ה-16

הנתונים המוצגים בתרשימים מעידים על נפח פעילות נמוך ביותר בהשוואה ליתר הנושאים בהם עוסקת הכנסת. הפעילות מעטה ביותר בשלושת הפרמטרים שנבדקו: הצעות חוק, הצעות לסדר היום ושאלות. ראוי לציין כי חקיקה הנה הכלי המרכזי לשינוי וקידום נושאים סביבתיים בכנסת, ובאמצעות שאלות והצעות לסדר היום הנידונות במליאת הכנסת, ניתן להעלות נושאים סביבתיים לסדר היום הציבורי וכן, לבחון את עבודת השרים והחלטותיהם בנושאים אלה.

בהשוואה לנתונים המוצגים בתרשימים ורגע לפני הבחירות, ראשי המפלגות מתחייבים לפעילות חשובה ביותר בנושא איכות הסביבה, הבטחות שניתנות לציבור גם בסקר אט"ד וגם במצעים ואנו מבקשים לפרוע התחייבויות אלה בשם הציבור לאחר הבחירות.

עבודת הכנסת בקדנציה האחרונה, בתחום איכות הסביבה, נעשתה בידי מספר מצומצם של חברי כנסת אשר בחרו להוביל ולקדם הצעות חוק שמטרתן להתמודד עם בעיות סביבתיות כמו זיהום האוויר, זיהום מקורות המים, זיהום קרקע, הקרינה הנפלטת מאנטנות סלולריות וקווי מתח גבוה ועוד. כידוע, נושאים אלה אינם זוכים לחשיפה תקשורתית רחבה על כן, ראוי לציין כי חברי הכנסת: יורי שטרן- ישראל ביתנו, משה גפני-יהדות התורה-דגל התורה, לאה נס-הליכוד, ראלב מגידאלה-עבודה, איתן כבל-עבודה, מיכאל מלכיאור-עבודה, עמרי שרון-הליכוד, עוזי לנדאו-הליכוד, אילן שלגי-חץ, אילן ליבוביץ-שינוי וחמי דורון-שינוי, הם אלה אשר הובילו את הפעילות הסביבתית ודאגו להעלות את הנושאים האמורים לסדר היום הציבורי.